

Vadovėlio recenzija

Autoriai: Gintaras Inta, Sigita Šilingaitė

Pavadinimas: Dialogas

Ugdymo sritis / dalykas: Etika

Klasė: 5

Etikos vadovėlio „Dialogas“, skirto 5 klasei tikslas – supažindinti mokinius su etikos disciplina, skatinti kelti klausimus apie tapatybės autentiškumą, santykį su kitu asmeniu, socialinę integraciją, virtualią realybę, asmens ryšį su gamta ir pasauliu bei ekologines problemas. Vadovėlis parengtas pagal atnaujintą Etikos bendrąją programą, jį sudaro keturi skyriai, kuriuose dėstomos pagrindinės demokratinės visuomenės idėjos. Mokiniais parodoma labai plati nagrinėjamų temų panorama, plečianti mokinių kultūrinį akiratį: greta specifinių etinių, filosofinių klausimų mokiniai turi galimybę susipažinti su įdomiais istoriniais faktais, skatinami reflektuoti, kritiškai mąstyti, reikšti savo nuomonę, dalintis asmenine patirtimi, bendrauti, bendradarbiauti ir kurti.

Vadovėlis yra tinkamas dirbti su skirtingus gebėjimus ir mokymosi stilius turinčiais mokiniais. Jame esama neilgų tekstų, spalvingų iliustracijų, fotografijų, kūrybinių užduočių pavyzdžių, diskusijas skatinančių klausimų, QR kodų, kuriuos nuskaičius galima išsamiau susipažinti su temos turiniu. Dėstymo turiniui būdingas asociatyvumas, abstraktūs klausimai siejami su mokiniais geriau pažįstamais dalykais, autorių kalba labai sklandi ir aiškiai, logiškai perteikia idėjas.

Pamokų temos pristatomos ir nagrinėjamos laikantis tarpdalykinės integracijos, pateikiant metodų gausą bei skatinant ugdyti(s) septynias kompetencijas, aprašomas Bendrojoje ugdymo programoje (kiekviena iš jų vadovėlyje pažymėta atitinkamu simboliu). Svarbu pabrėžti, kad per konkrečius pavyzdžius ir situacijas ugdoma mokinių empatija, tolerancija. Vadovėlyje esama kūrybinių užduočių, kurias mokiniai gali atlikti individualiai, porose arba grupėse. Pristatomų temų fragmentai tikslingai susieti tarpusavyje. Kiekviename vadovėlio skyriuje yra papildomos temos ir projektai, padėsiantys mokiniams pagilinti įgytas žinias ar netgi pedagogams, planuojantiems rengti integruotas pamokas bei ilgalaikius projektus.

Vadovėlyje derinama klasikinė, humanistinė etika su taikomios etikos problemomis. Pamokų temos dėstomos šiuolaikiškai ir įdomiai. Autoriai kūrybiškai derina antikos filosofų įžvalgas su aktualijomis, parodydami, kad šiuolaikinė etika neatsiejama nuo virtualumo problemų. Mokiniam sudaromos sąlygos kritiškai apsvarstyti ir vertinti skaitmeninius įpročius, robotizaciją, dirbtinio intelekto vaidmenį, elgesį socialiniuose tinkluose.

Ekologinio sąmoningumo mokoma pasitelkiant nuorodas į mokslininkų veiklą, etninę kultūrą motyvuojant mokinius svarstyti ekologinės etikos svarbą ir neatsiejamumą nuo šiuolaikinio individo gyvenimo būdo. Vadovėlyje parodoma, kad teoriniai klausimai glaudžiai susiję su praktika. Pamokų turinys išdėstytas taip, kad mokiniams suteikiama galimybė aktyviai įsitraukti į dėstomą problemą ir ugdyti gebėjimus, o ne tik išmokyti ar sužinoti naujų dalykų. Kiekvieno skyriaus pabaigoje mokiniai skatinami reflektuoti nagrinėtas temas, pakartoti ir mokytis pritaikyti specifines sąvokas, į(si)vertinti savo pasiekimus ir pastangas bei gauti grįžtamąjį ryšį.

Pasiūlymai: 1) Vadovėlio pradžioje galėtų būti atskira tema, skirta aptarti etikos disciplinos specifiką, jos objektą, pagrindinius klausimus.

2) Temoje „Sveikame kūne – sveika siela?“ minimi stoikai, tačiau nėra plačiau paaiškinama, kuo jie svarbūs.

Nepaisant minėtų siūlymų vadovėlis „Dialogas“ visiškai atitinka atnaujintą Etikos bendrąją programą.

dr. Ieva Rudžianskaitė, etikos mokytoja

2024 06 17

